

Vergaderjaar 2018–2019

25 422

Opwerking van radioactief materiaal

Nr. 240

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 november 2018

Van 19 tot en met 26 november is een Follow Up missie gehouden van de Integrated Regulatory Review Service (IRRS). Deze missie onder leiding van het Internationaal Atoom Energie Agentschap (IAEA) bestond uit vijftien internationale deskundigen in de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. Op 26 november heb ik het conceptrapport namens het kabinet in ontvangst genomen. Hierbij informeer ik uw Kamer over de belangrijkste uitkomsten van deze IRRS Follow Up (FU) missie.

Wat is een IRRS-missie?

Nederland is volgens twee EU-richtlijnen¹ verplicht om ten minste elke 10 jaar een zelfevaluatie uit te voeren en een internationale toetsing hierop. Voor de onderwerpen nucleaire veiligheid en stralingsbescherming wordt het IRRS-instrument van het IAEA gebruikt. Bij een IRRS-missie vergelijkt een internationaal team het bevoegd gezag en de wet- en regelgeving van Nederland met relevante IAEA-veiligheidsnormen. Het internationaal team bestaat uit experts van het IAEA en uit hooggeplaatste deskundigen van autoriteiten uit verschillende landen op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. Het IAEA heeft tijdens de missie in 2014 het rapport «Integrated Regulatory Review Service (IRRS) Mission To The Netherlands» opgesteld. In het rapport zijn aanbevelingen en suggesties opgenomen voor verdere verbetering van de nationale wet- en regelgeving en van het bevoegd gezag. Uw Kamer is geïnformeerd over de resultaten².

¹ De EU-richtlijn 2011/70/EU Afval en gebruikte Splijtstoffen, en de EU-richtlijn 2009/71 Nucleaire Veiligheid van Kerninstallaties die in 2014 aangevuld en gewijzigd is met de EU-richtlijn 2014/87/EURATOM Wijziging van Richtlijn 2009/71/Euratom Nucleaire Veiligheid van Kerninstallaties.

² Kamerstuk 25 422, nr. 121

Wat heeft het IAEA gedaan tijdens de FU-missie?

Tijdens de Follow Up missie van 19 t/m 26 november heeft het reviewteam onder begeleiding van het IAEA de implementatie van de in 2014 voorgestelde aanbevelingen en suggesties beoordeeld. Het reviewteam heeft ook het onderwerp vervoer op grond van speciale regelingen (ook wel «special arrangements transport») beoordeeld, naar aanleiding van de toezegging van de toenmalige Minister Schultz van Haegen aan de Tweede Kamer³. De bevindingen van deze beoordeling zijn opgenomen in het conceptrapport «Integrated Regulatory Review Service (IRRS) Follow-Up Mission To The Netherlands».

Bevindingen van het IAEA

In het conceptrapport heeft het reviewteam aangegeven in hoeverre Nederland de aanbevelingen en suggesties uit 2014 uitgevoerd heeft. In deze brief wil ik de belangrijkste bevindingen met u delen:

- Het reviewteam vindt dat de Nederlandse overheid zich sterk heeft ingezet voor de verbetering van de regulering van de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming door:
 - De bundeling van taken en deskundigheid in één autoriteit met onafhankelijke besluitvorming;
 - de scheiding van de regulerende autoriteit van het ministerie verantwoordelijk voor het energiebeleid;
 - een toegankelijke en samenhangende beschrijving van het nationaal beleid voor nucleaire veiligheid en stralingsbescherming;
 - het beschikbaar stellen van voldoende middelen aan de regulerende autoriteit om haar wettelijke taken uit te kunnen voeren.
- Daarnaast heeft de ANVS sinds de vorming in 2015 een substantiële vooruitgang geboekt op verschillende gebieden van haar verantwoordelijkheden, vergeleken met de initiële missie in 2014. Het reviewteam heeft de volgende resultaten van de ANVS benadrukt:
 - het succesvol bundelen van afdelingen in één autoriteit als onafhankelijke en goed functionerende organisatie met een heldere strategie en verbeterde onderlinge samenwerking;
 - het ontwikkelen van een geïntegreerd management systeem en het bevorderen van veiligheidscultuur binnen de organisatie;
 - de publicatie van strategische beleidsdocumenten voor de organisatie;
 - de aanzienlijke vooruitgang bij de ontwikkeling van een geïntegreerd managementsysteem en een sterke veiligheidscultuur;
 - het systeem dat is opgezet voor opleidingen en trainingen op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming om de deskundigheid te borgen;
 - de inrichting van een integraal zaaksysteem voor registraties, vergunningen en inspecties;
 - de samenwerking tussen de verschillende partijen die wettelijke taken hebben op het gebied van stralingsbescherming;
 - de aanzienlijke vooruitgang in het ontwikkelen en implementeren van de inspectieplanning en op het gebied van crisisbeheersing.
- Het reviewteam heeft het vervoer op grond van speciale regelingen beoordeeld. Het reviewteam concludeerde dat de door de ANVS verleende speciale regelingen in overeenstemming zijn met de IAEA transport regelgeving en dat de transportveiligheid is gewaarborgd.

Van de 26 aanbevelingen en 19 suggesties die in 2014 zijn gedaan, blijft slechts één open. Het was van te voren bij de ANVS bekend dat deze open zou blijven. De aanbeveling gaat over de vrijgavegrenzen voor terreinen

³ Kamerstuk 25 422, nr. 180

na ontmanteling of na gebruik van radioactieve stoffen op dit terrein. Op dit moment worden door de ANVS algemene eisen ontwikkeld hiervoor. Daarvoor is gewacht op de kaders van de Europese richtlijn voor stralingsbescherming, die inmiddels recent geïmplementeerd is

Belang van de FU-missie

Ik hecht grote waarde aan de bevindingen van het IAEA. Met o.a. deze missie wordt geborgd dat de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming in Nederland continu wordt verbeterd. Voortdurende verbetering is essentieel voor alle partijen: zowel voor de verschillende sectoren, als voor de ANVS, als voor de andere betrokken overheden.

Hoe gaat het nu verder?

Door het kwaliteitstraject dat intern bij het IAEA in Wenen nog moet worden doorlopen, zal het officiële rapport naar verwachting in maart of april 2019 afgerond worden. Ik wil echter uw Kamer nu al in de gelegenheid stellen om kennis te nemen van de belangrijkste bevindingen van het IAEA. Daarom is de samenvatting van het conceptrapport als bijlage⁴ bij deze brief gevoegd. Zodra het definitieve rapport van het IAEA beschikbaar is, zal ik het rapport met een kabinetsreactie aan uw Kamer sturen. Verder dient dit rapport ook aan de Europese Commissie gestuurd te worden ter invulling van de verplichtingen uit de EU-richtlijnen. Het definitieve rapport wordt gepubliceerd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl